

Donanım Bilgisi Komutları

Komut	Açıklama
lscpu	CPU bilgilerini gösterir.
lsblk	Blok aygıtları hakkında bilgi verir.
lspci -tv	PCl aygıtlarını (grafik kartı, ağ kartı vb.) ağaç şeklinde gösterir.
lsusb -tv	USB aygıtlarını ağaç şeklinde gösterir.
lshw	Donanım yapılandırma bilgilerini listeler.
cat /proc/cpuinfo	Ayrıntılı CPU bilgilerini gösterir.
cat /proc/meminfo	Ayrıntılı sistem bellek bilgilerini görüntüler.
cat /proc/mounts	Montajlı dosya sistemlerini gösterir.
free -h	Kullanımda ve boş bellek miktarını gösterir.
sudo dmidecode	BIOS'tan donanım bilgilerini gösterir.
hdparm -i /dev/[cihaz_ad1]	Disk verisi bilgilerini gösterir.
hdparm -tT /dev/[cihaz_ad1]	Aygıt/disk üzerinde okuma hızı testi yapar.
badblocks -s /dev/[cihaz_ad1]	Aygıt/disk üzerindeki okunamaz blokları test eder.
<pre>fsck /dev/[cihaz_ad1]</pre>	Unmontajlı bir disk veya bölüm üzerinde disk kontrolü yapar.

Arama Komutları

Komut	Açıklama
find [yol] -name [arama_düzeni]	Belirtilen konumda belirli bir düzenle eşleşen dosyaları ve dizinleri bulur.
find [yol] -size [+100M]	Belirli bir boyuttan (örneğin, 100 MB) büyük dosya ve dizinleri görür.
<pre>grep [arama_düzeni] [dosya_ad1]</pre>	Bir dosyada belirli bir deseni aramak için grep kullanır.
grep -r [arama_düzeni] [dizin_adı]	Bir dizinde deseni özyinelemeli olarak arar.
ecate [isim]	Belirli bir isimle ilişkili tüm dosya ve dizinleri bulur.
wrich [komut]	\$PATH ortam değişkenindeki komut yolunu arar.
whereis [komut]	Bir komutun kaynağını, ikili dosyasını ve kılavuz sayfasını bulur.
awk '[arama_düzeni] {print \$0}' [dosya_adı]	Bir dosyada bir deseni eşleşen tüm satırları yazdırır.
<pre>sed 's/[eski_metin]/[yeni_metin]/' [dosya_ad1]</pre>	Belirli bir dosyada metni bulur ve değiştirir.

Dosya Komutları

Komut	Açıklama
mkdir [dizin_adı]	Yeni bir dizin oluşturur.
rm [dosya_adı]	Bir dosyayı kaldırır.
rm -r [dizin_adı]	Bir dizini özyinelemeli olarak kaldırır.
rm -rf [dizin_adı]	Onay gerektirmeden bir dizini özyinelemeli olarak kaldırır.
cp [kaynak_dosya] [hedef_dosya]	Bir dosyanın içeriğini başka bir dosyaya kopyalar.
<pre>cp -r [kaynak_dizin] [hedef_dizin]</pre>	Bir dizini başka bir dizine özyinelemeli olarak kopyalar.
mv [kaynak_dosya] [hedef_dosya]	Dosyaları veya dizinleri taşır veya yeniden adlandırır.
<pre>ln -s [yol]/[dosya_ad1] [bağlant1_ad1]</pre>	Bir dosyaya sembolik bir bağlantı oluşturur.
touch [dosya_ad1]	touch kullanarak yeni bir dosya oluşturur.
cat [dosya_ad1]	Bir dosyanın içeriğini gösterir.
<pre>cat [kaynak_dosya] >> [hedef_dosya]</pre>	Dosya içeriğini başka bir dosyaya ekler.
head [dosya_ad1]	Bir dosyanın ilk on satırını gösterir.
tail [dosya_adı]	Bir dosyanın son on satırını gösterir.
more [dosya_ad1]	Bir dosyanın içeriğini sayfa sayfa görüntüler.
less [dosya_ad1]	Bir dosyanın içeriğini gezinebilme imkanı ile gösterir.
nano [dosya_ad1]	Nano metin düzenleyicisi ile bir dosyayı açar veya oluşturur.
<pre>vi [dosya_ad1] / vim [dosya_ad1]</pre>	Vi/Vim metin düzenleyicisi ile bir dosyayı açar veya oluşturur.
<pre>gpg -c [dosya_ad1]</pre>	Bir dosyayı şifreler.
<pre>gpg [dosya_ad1].gpg</pre>	Şifrelenmiş bir .gpg dosyasını çözer.
wc -w [dosya_ad1]	Bir dosyada kelime, satır ve bayt sayısını gösterir.
`ls	xargs wc`

Dizin Gezinme Komutları

Komut	Açıklama
ls	Geçerli dizindeki dosya ve dizinleri listeler.
1s -a	Geçerli dizindeki tüm dosya ve dizinleri (gizli dosyalar dahil) listeler.
1s -1	Dosya ve dizinleri uzun formatta listeler.
pwd	Şu anda bulunduğunuz dizini gösterir.
cd	Dizin değiştirir.
cd ~	\$HOME dizinine geçer.
cd	Bir üst dizine geçer.
cd -	Önceki dizine geçer.
cd [dizin_yolu]	Belirtilen dizine geçer.
dirs	Geçerli dizin yığınını gösterir.

Dosya Sıkıştırma Komutları

Komut	Açıklama
tar cf [arşiv.tar] [dosya/dizin]	Mevcut bir dosya veya dizini arşivler.
tar xf [arşiv.tar]	Bir arşivlenmiş dosyayı çıkartır.
tar czf [arșiv.tar.gz]	.tar.gz formatında arşivler.
tar xzf [arşiv.tar.gz]	.tar.gz formatındaki arşivi çıkartır.
gzip [dosya_adı]	Bir dosyayı gzip ile sıkıştırır.
gunzip [dosya_ad1].gz	Gzip ile sıkıştırılmış dosyayı açar.
zip [arşiv.zip] [dosya/dizin]	Dosya veya dizini zip formatında arşivler.
unzip [arşiv.zip]	Zip formatındaki arşivi açar.

Ağ Komutları

Komut	Açıklama
ifconfig	Ağ arayüzlerinin yapılandırmasını görüntüler.
ip addr show	Ağ arayüzlerinin IP adreslerini gösterir.
ping [hedef]	Belirtilen hedefe ping gönderir.
traceroute [hedef]	Hedefe giden yolun izini sürer.
netstat -tuln	Aktif bağlantıları ve dinleme portlarını gösterir.
ss -tuln	Aktif bağlantıları ve dinleme portlarını gösterir (daha hızlı).
nslookup [domain]	Bir alan adının IP adresini bulur.
dig [domain]	Alan adı sorgulaması yapar.
curl [url]	URL üzerinden veri alır veya gönderir.
wget [url]	URL'den dosya indirir.
scp [kaynak] [hedef]	Dosyayı güvenli bir şekilde başka bir makineye kopyalar.
ssh [kullanıcı]@[sunucu]	Uzak bir sunucuya SSH ile bağlanır.

Kullanıcı ve Yetkilendirme Komutları

Komut	Açıklama
whoami	Mevcut kullanıcının adını gösterir.
id	Kullanıcı kimliğini ve grup bilgilerini gösterir.
useradd [kullanıcı_adı]	Yeni bir kullanıcı oluşturur.
passwd [kullanıcı_adı]	Belirtilen kullanıcının şifresini değiştirir.
deluser [kullanıcı_adı]	Belirtilen kullanıcıyı sistemden siler.
usermod -aG [grup_ad1] [kullan1c1_ad1]	Kullanıcıyı belirtilen gruba ekler.
groups [kullanıcı_adı]	Belirtilen kullanıcının ait olduğu grupları gösterir.
<pre>chown [sahip]:[grup] [dosya_ad1]</pre>	Dosyanın sahibini ve grubunu değiştirir.
chmod [izinler] [dosya_adı]	Dosya veya dizinin izinlerini değiştirir.

Komut	Açıklama
sudo [komut]	Yönetici yetkileri ile komut çalıştırır.
apt update	Paket yöneticisini günceller (Debian tabanlı sistemlerde).
apt upgrade	Yüklü paketleri günceller (Debian tabanlı sistemlerde).
yum update	Yüklü paketleri günceller (RedHat tabanlı sistemlerde).
dnf update	Yükleme ve güncelleme işlemleri yapar (RedHat tabanlı sistemlerde).
systemctl start [servis]	Belirtilen servisi başlatır.
systemctl stop [servis]	Belirtilen servisi durdurur.
systemctl restart [servis]	Belirtilen servisi yeniden başlatır.
systemctl status [servis]	Belirtilen servisin durumunu kontrol eder.
journalctl -xe	Sistem günlüklerini görüntüler.
crontab -e	Kullanıcının cron görevlerini düzenler.
shutdown now	Sistemi hemen kapatır.
reboot	Sistemi yeniden başlatır.
top	Sistem kaynak kullanımını anlık olarak gösterir.
htop	Gelişmiş bir kaynak izleyici (top'un geliştirilmiş hali).

Disk ve Dosya Sistemi Komutları

Komut	Açıklama
df -h	Disk kullanımını ve boş alanı gösterir.
du -h [dizin_adı]	Belirtilen dizinin disk kullanımını gösterir.
mount [cihaz] [dizin]	Belirtilen aygıtı bir dizine monte eder.
umount [dizin]	Bir dizinden aygıtı kaldırır.
fsck [cihaz]	Dosya sistemini kontrol eder.
mkfs.ext4 [cihaz]	Belirtilen aygıtta ext4 dosya sistemi oluşturur.

Komut	Açıklama
<pre>sudo apt-get install [package_name]</pre>	APT paketi yükler.
<pre>sudo apt install [package_name]</pre>	APT paketi yükler.
apt search [keyword]	APT havuzlarında paket arar.
apt list	Yüklenmiş APT paketlerini listeler.
apt show [package_name]	Bir paket hakkında bilgi gösterir.
sudo dpkg -i [package_name.deb]	.deb paketini yükler.
sudo dpkg -1	dpkg ile yüklenmiş paketleri listeler.

Süreç ile İlgili Komutlar

Komut	Açıklama
ps	Aktif süreçleri listeler.
pstree	Süreçleri ağaç yapısında gösterir.
pmap	Süreçlerin bellek kullanım haritasını gösterir.
top	Tüm çalışan süreçleri gösterir.
htop	Etkileşimli ve renkli süreç görünümüdür.
kill [process_id]	Belirtilen ID'ye sahip süreci sonlandırır.
<pre>pkill [process_name]</pre>	Belirtilen isimdeki süreci sonlandırır.
killall [label]	Belirtilen etikete sahip tüm süreçleri sonlandırır.
prgrep [keyword]	Verilen anahtar kelimeye göre süreçleri listeler.
<pre>pidof [process_name]</pre>	Bir sürecin PID'sini gösterir.
bg	Duraklatılmış işleri arka planda listeler ve devam ettirir.
fg	En son duraklatılan işi ön planda getirir.
fg [job]	Belirli bir işi ön planda getirir.
lsof	Çalışan süreçler tarafından açılmış dosyaları listeler.
trap "[commands]" [signal]	Bir sistem hatası sinyalini yakalar.
wait	Bir sürecin tamamlanmasını bekler.
nohup [command] &	Bir süreci arka planda çalıştırır.

Sistem Yönetimi ve Bilgi Komutları

Komut	Açıklama
uname -r	Sistem bilgilerini gösterir.
uname -a	Kernel sürüm bilgilerini gösterir.
uptime	Sistem çalışma süresini gösterir.
hostname	Sistemin ana bilgisayar adını gösterir.
hostname -i	Sistem IP adresini gösterir.
last reboot	Sistem yeniden başlatma geçmişini gösterir.
date	Geçerli tarih ve saati gösterir.
timedatectl	Sistem saatini sorgular ve değiştirir.
cal	Geçerli takvimi gösterir.
W	Oturum açmış kullanıcıları gösterir.
whoami	Hangi kullanıcıyla oturum açıldığını gösterir.
<pre>finger [user_name]</pre>	Belirli bir kullanıcı hakkında bilgi gösterir.
ulimit [flags] [limit]	Sistem kaynak miktarlarını görüntüler veya sınırlar.
shutdown [hh:mm]	Sistem kapatma zamanını ayarlar.
shutdown now	Sistemi hemen kapatır.
modprobe [module_name]	Yeni bir çekirdek modülü ekler.
dmesg	Başlangıç mesajlarını gösterir.

SSH Giriş Komutları

Komut	Açıklama
ssh [user]@[host]	Belirtilen sunucuya SSH ile bağlanır.
ssh -p [port] [user]@[host]	Belirtilen port ile SSH ile bağlanır.
ssh-keygen -t rsa	RSA anahtarı oluşturur.
ssh-copy-id [user]@[host]	Anahtarı uzaktaki sunucuya kopyalar.
ssh -i [private_key_file] [user]@[host]	Özel anahtarı kullanarak sunucuya bağlanır.

Komut	Açıklama
nano [file_name]	Nano metin düzenleyicisi ile dosyayı açar.
vi [file_name]	Vi metin düzenleyicisi ile dosyayı açar.
vim [file_name]	Vim metin düzenleyicisi ile dosyayı açar.
emacs [file_name]	Emacs metin düzenleyicisi ile dosyayı açar.

Çıkış ve Oturum Yönetimi Komutları

Komut	Açıklama
exit	Oturumu kapatır.
logout	Oturumu kapatır.
shutdown -h now	Sistemi hemen kapatır.
reboot	Sistemi yeniden başlatır.
poweroff	Sistemi kapatır.

Çeşitli Komutlar

Komut	Açıklama
echo [text]	Metni ekrana yazdırır.
clear	Terminal ekranını temizler.
history	Önceki komutları listeler.
alias [name]='[command]'	Komut kısayolu oluşturur.
env	Çevresel değişkenleri listeler.
<pre>export [variable_name]=[value]</pre>	Çevresel değişken oluşturur.
crontab -e	Cron işlerini düzenler.